

Ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń

ustalone Uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r. ze zmianami ustalonymi Uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r.

Postanowienia wstępne

§ 1.

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego (zwanych dalej „maszynami”) od uszkodzeń (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną (zwaną dalej „PZU SA”) a osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi oraz osobami fizycznymi, prowadzącymi działalność gospodarczą (zwanymi dalej „Ubezpieczającym”).
 2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek:
 - 1) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA, może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu,
 - 2) Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od PZU SA, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże takie uzgodnienie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł,
 - 3) Ubezpieczony może żądać by PZU SA udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
 3. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU. Postanowienia te powinny być sporządzone na piśmie.
 4. PZU SA zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego. Postanowienia nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
 5. Jeżeli w umowie ubezpieczenia wprowadzone zostały dodatkowe lub odmienne postanowienia umowne, mają one pierwszeństwo przed odpowiednimi postanowieniami OWU.
- 1) **maszyny budowlane** – ciężkie urządzenia techniczne wykorzystywane do prac budowlanych, wykonujące swoją pracę w ruchu i pod kontrolą uprawnionego operatora (np. koparki, ładowarki, żurawie),
 - 2) **sprzęt budowlany** – powszechnie stosowane pomocnicze urządzenia techniczne wykorzystywane do prac budowlanych, wykonujące swoją pracę bez konieczności wykonywania ruchu lub bez kontroli operatora (np. systemy rusztowań, kontenery zaplecza budowy, sprzęt spawalniczy),
 - 3) **Ubezpieczający** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą, zawierająca umowę ubezpieczenia,
 - 4) **Ubezpieczony** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną lub osoba fizyczna, prowadząca działalność gospodarczą, która zawarła umowę ubezpieczenia na własny rachunek lub na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia,
 - 5) **zasady przechowywania maszyn w miejscu ubezpieczenia** – maszyny, których umieszczenie np. ze względu na ich rozmiary w zamkniętym obiekcie nie jest możliwe mogą przechowywane być na placu budowy lub w innej lokalizacji, pozostałe maszyny (w szczególności drobne narzędzia) przechowywane muszą być w zamkniętych obiektach,
 - 6) **kradzież z włamaniem** – zabór maszyn lub ich części w celu przywłaszczenia, którego sprawca dokonał z miejsca ubezpieczenia bądź z zamkniętego środka transportowego, po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi wymaganych zabezpieczeń przeciwkradzieżowych miejsca ubezpieczenia, zabezpieczeń środka transportowego oraz zabezpieczeń maszyn lub otworzeniu zabezpieczeń kluczem oryginalnym, który zdobył przez kradzież z włamaniem z innego obiektu lub w wyniku rabunku,
 - 7) **rabunek** – zabór maszyn lub ich części w celu przywłaszczenia, dokonany przy zastosowaniu przemocy fizycznej bądź groźby natychmiastowego użycia takiej przemocy wobec Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub osoby przez nich upoważnionej, obsługującej maszynę lub sprawującej nad nią dozór albo w wyniku doprowadzenia do stanu nieprzytomności lub bezbronności tej osoby,
 - 8) **wymagane zabezpieczenia przeciwkradzieżowe miejsca ubezpieczenia:**
 - a) **plac budowy oraz inna lokalizacja** – oświetlony, trwale ogrodzony teren, z bramą zabezpieczoną w taki sposób aby niemożliwy był wstęp, wyjazd bądź wyjazd osoby nieuprawnionej oraz pozostający pod stałym dozorem,

Definicje

§ 2.

W rozumieniu niniejszych OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- b) **zamknięty obiekt** – znajdujący się na placu budowy lub na terenie innej lokalizacji obiekt kontenerowy, budynek bądź jego część lub inna budowla, użytkowany wyłącznie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w którym przechowywane są ubezpieczone maszyny, wyposażony w zamknięte na zamek lub kłódkę drzwi oraz posiadający zabezpieczone (oszlone lub okratowane) okna i inne otwory zewnętrzne,
- 9) **zabezpieczenia maszyn** – przewidziane konstrukcyjnie i sprawne technicznie, zamknięte urządzenia zabezpieczające, uniemożliwiające osobom nieupoważnionym dostęp do wnętrza maszyny bez uprzedniego pokonania zabezpieczeń przy użyciu siły i narzędzi,
- 10) **zabezpieczenia środka transportowego** – przewidziane konstrukcyjnie i sprawne technicznie, zamknięte urządzenia zabezpieczające, uniemożliwiające zabór maszyny bez użycia siły i narzędzi,
- 11) **dozór** – całodobowa ochrona wykonywana przez co najmniej jedną wyznaczoną do tego celu osobę pełnoletnią spośród personelu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego lub przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia,
- 12) **suma ubezpieczenia** – kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU SA za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia,
- 13) **wartość odtworzeniowa** – koszt wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat,
- 14) **wartość księgową brutto** – księgową wartość początkową maszyny z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów ogólnych,
- 15) **wartość rzeczywista** – koszt wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia zużycia technicznego do dnia powstania szkody oraz z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat,
- 16) **szkoda całkowita** – koszty wymiany utraconej maszyny bądź koszty naprawy zniszczonej albo uszkodzonej maszyny przekraczają wartość rzeczywistą maszyny,
- 17) **szkoda częściowa** – koszty wymiany utraconej maszyny bądź koszty naprawy zniszczonej albo uszkodzonej maszyny nie przekraczają wartości rzeczywistej maszyny,
- 18) **udział własny** – określona w umowie ubezpieczenia kwotowo lub procentowo część szkody, o którą PZU SA obniża odszkodowanie.

Przedmiot ubezpieczenia

§ 3.

1. Przedmiotem ubezpieczenia są maszyny, użytkowane

zgodnie z ich przeznaczeniem w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

2. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być wyłącznie maszyny, które włączone zostały do eksploatacji, pozytywnie przeszły wszelkie próby i testy, są sprawne oraz spełniają wszystkie wymogi formalno-prawne (atesty, aprobaty, pozwolenia, certyfikaty, badania techniczne itp.).
3. Ubezpieczeniem objęte są maszyny w czasie ruchu bądź postoju, w czasie montażu albo demontażu na stanowisku pracy, załadunku albo rozładunku na albo ze środka transportowego oraz w czasie dokonywanych przez posiadacza siłami własnymi napraw oraz czynności konserwacyjnych.
4. Ubezpieczenie nie obejmuje:
 - 1) maszyn pracujących pod powierzchnią ziemi,
 - 2) maszyn pływających albo maszyn pracujących na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym (np. barkach, pontonach) oraz pojazdach szynowych chyba, że zostanie rozszerzone o klauzule wymienione w Załączniku Nr 1 do niniejszych warunków,
 - 3) samochodów osobowych, osobowo-ciężarowych oraz ciężarowych na bazie samochodów osobowych,
 - 4) sprzętu elektronicznego wraz z oprogramowaniem i bazami danych oraz sprzętu optycznego, wykorzystywanych do prac budowlanych np. komputerów, ploterów, drukarek, sprzętu geodezyjnego i pomiarowego,
 - 5) wszelkiego rodzaju części zapasowych do maszyn, materiałów eksploatacyjnych i pomocniczych nie związanych bezpośrednio z prowadzonymi pracami budowlanymi (np. paliwo),
 - 6) mienia osobistego pracowników znajdującego się w ubezpieczonych pomieszczeniach zaplecza budowy oraz wszelkiego rodzaju dokumentacji dotyczącej budowy, wartości pieniężnych, opakowań oraz innego mienia nie ubezpieczonego w ramach niniejszych OWU.

Miejsce ubezpieczenia

§ 4.

1. Miejscem ubezpieczenia są place budów, na których zgodnie z podpisanymi kontraktami na wykonanie robót znajdują się ubezpieczone maszyny oraz inne wskazane przez Ubezpieczającego i określone w dokumencie ubezpieczenia (polisie) lokalizacje związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również maszyny w czasie ich przemieszczania się lub transportowania na środku transportowym będącym własnością bądź będącym na podstawie tytułu prawnego w posiadaniu Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego pomiędzy miejscami ubezpieczenia.
3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są maszyny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Za opłatą dodatkowej składki oraz określeniem dodatkowych warunków, ochrona ubezpieczeniowa rozszerzona może zostać poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres ubezpieczenia

§ 5.

1. PZU SA odpowiada za powstałe w okresie ubezpieczenia wszystkie nagłe, nieprzewidziane i wynikające z przyczyn niezależnych od woli Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego szkody w ubezpieczonych maszynach o ile szkody te nie powstaną z jakiegokolwiek przyczyny wyraźnie wyłączonej z zakresu ubezpieczenia w dalszej części OWU oraz postanowieniach dodatkowych.
 2. Do szkód, o których mowa w ust. 1, za które PZU SA ponosi odpowiedzialność należą przykładowo szkody spowodowane przez:
 - 1) błędy w obsłudze maszyn powodujące np. kolizje z innymi maszynami na placu budowy, wpadnięcie do wykopu oraz przewrócenie się maszyny,
 - 2) powódź, deszcz nawalny, działanie wiatru (np. huragan), bezpośrednie uderzenie pioruna, grad, obsunięcie się ziemi oraz lawinę,
 - 3) kradzież z włamaniem, rabunek,
 - 4) zniszczenie przez osoby trzecie,
 - 5) ogień, eksplozję, upadek statku powietrznego, zalanie przez wydostanie się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń lub instalacji wody lub innych płynów.
 3. Za szkodę uważa się utratę albo fizyczne zniszczenie, uszkodzenie maszyny, uniemożliwiające dalsze spełnianie zamierzonych funkcji i powodujące konieczność naprawy bądź wymiany i powstałe w wyniku zdarzeń, za które istnieje odpowiedzialność na mocy niniejszych OWU.
 - c) w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
 - d) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
 - e) w spółkach partnerskich – partnerów lub członków zarządu lub prokurentów,
 - f) w spółkach cywilnych – wspólników,
 - g) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
- 5) winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa kierownika budowy, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - 6) wad lub usterek istniejących przed rozpoczęciem odpowiedzialności PZU SA i znanych Ubezpieczonemu lub Ubezpieczającemu lub ich przedstawicielom, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział PZU SA,
 - 7) szkód górniczych w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego.
2. Ponadto PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za:
 - 1) szkody spowodowane trzęsieniem ziemi, wybuchem wulkanu oraz tsunami,
 - 2) szkody spowodowane awarią mechaniczną (np. zerwanie przez siły odśrodkowe) lub elektryczną (np. zwarcie w silnikach elektrycznych), zamarznięciem płynów chłodzących lub jakichkolwiek innych płynów, zatarciem części spowodowane wadliwym smarowaniem lub brakiem oleju, przegrzaniem na skutek braku płynów chłodzących itd. Jeżeli jednak w konsekwencji powyższych zdarzeń nastąpi szkoda w zewnętrznych częściach lub elementach maszyny, szkody takie objęte są ubezpieczeniem w ramach niniejszych OWU,
 - 3) szkody we wszelkiego rodzaju materiałach eksploatacyjnych np.: olejach, smarach, paliwach, czynnikach chłodniczych, płynach chłodzących,
 - 4) szkody w wymiennalnych narzędziach i częściach np. nożach, wiertłach, elektrodach, filtrach, bezpiecznikach elektrycznych, żarówkach, lampach, we wszelkiego rodzaju częściach, które z uwagi na swoje przeznaczenie, charakter użytkowania lub właściwości ulegają szybkiemu zużyciu np. powłokach malarskich i antykorozyjnych, częściach maszyn wykonanych z gumy, tkanin, filcu i innych materiałów uszczelniających, szkła, ceramiki oraz oponach, akumulatorach, pasach, łańcuchach, kablach, linach i wężach elastycznych; chyba że szkody takie powstały w bezpośredniej konsekwencji szkody w ubezpieczonej maszynie, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność w ramach niniejszych OWU,
 - 5) szkody spowodowane częściowym albo całkowitym zalaniem przez regularne przypiływy morza,
 - 6) szkody w maszynach podlegających obowiązkowi rejestracji, chyba że szkody takie powstały na placu budowy,
 - 7) szkody w czasie transportu maszyn:
 - a) powstałe wskutek wypadku środka transportowego, jeżeli wypadek został spowodowany jego złym stanem technicznym,
 - b) powstałe podczas kierowania środkiem transportu przez osobę, która znajdowała się w stanie

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 6.

1. W ramach niniejszego ubezpieczenia PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody będące następstwem:
 - 1) wszelkiego rodzaju działań wojennych, wewnętrznych zamieszek, rozruchów, sabotażu, aktów terroryzmu, strajku, lokautu, planowanej lub realizowanej przez właściciela zakładu likwidacji zakładu lub miejsc pracy,
 - 2) konfiskaty lub zajęcia ubezpieczonych maszyn przez uprawnione władze,
 - 3) jakiegokolwiek reakcji jądrowej, promieniowania jądrowego lub skażenia radioaktywnego,
 - 4) umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę:
 - a) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców,
 - b) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,

- nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub znajdowała się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
- c) powstałe podczas kierowania środkiem transportu przez osobę, która znajdowała się pod wpływem środków farmaceutycznych lub leków, po użyciu których przeciwwskazane jest kierowanie środkami transportu,
- d) powstałe w wyniku niewłaściwego załadowania lub opakowania, niezgodnego z obowiązującymi normami lub zwyczajami bądź braku opakowania ubezpieczonych maszyn,
- 8) szkody powstałe w wyniku i w czasie przeprowadzanych prób i testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami), a także powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów,
- 9) szkody, za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub zawartej umowy (np. z tytułu gwarancji lub rękojmi),
- 10) szkody będące bezpośrednimi następstwami ciągłej eksploatacji np. szkody spowodowane naturalnym zużyciem maszyn lub ich części, kawitacją, erozją, korozją, rdzą, starzeniem się izolacji,
- 11) szkody spowodowane kradzieżą maszyn, z wyjątkiem kradzieży z włamaniem oraz rabunku lub ich usiłowania, za które PZU SA w ramach niniejszych OWU ponosi odpowiedzialność,
- 12) szkody spowodowane zaginięciem oraz szkody wykryte dopiero podczas inwentaryzacji lub rutynowych przeglądów,
- 13) szkody będące skutkiem działania lub zaniechania pracowników Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, którzy znajdowali się w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub znajdowali się pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 14) szkody powstałe na skutek obsługiwanie maszyn przez osoby nie posiadające wymaganych uprawnień, określonych właściwymi przepisami, a także jeżeli maszynę eksploatowano niezgodnie z obowiązującymi przepisami lub przeznaczeniem,
- 15) szkody powstałe w następstwie eksploatacji nie naprawionej bądź źle naprawionej maszyny,
- 16) utracone korzyści, utratę wartości rynkowej, utratę rynku, utratę przychodu, utratę dochodu, utratę zysku, zwiększone koszty działalności powstałe w wyniku szkody, straty powstałe wskutek opóźnienia lub niewypełnienia zobowiązań, utratę kontraktów, rabatów, licencji, kar umownych, kar pieniężnych takich jak grzywny sądowe i administracyjne, podatki i inne należności publicznoprawne, opłaty manipulacyjne, odszkodowania o charakterze karnym, koszty procesów, koszty administracyjne, koszty najmu/użycia przedmiotów zastępczych oraz inne szkody lub straty pośrednie.

3. W przypadku Ubezpieczonego będącego osobą fizyczną, wyłączenia określone w ust. 2 pkt 7 lit. b i c, pkt 13 i pkt 14 mają zastosowanie jedynie w przypadku, gdy okoliczności, o których mowa w tych wyłączeniach, miały wpływ za zajście wypadku ubezpieczeniowego.

Suma ubezpieczenia

§ 7.

1. Suma ubezpieczenia maszyn zgłoszonych do ubezpieczenia przez Ubezpieczającego powinna odpowiadać wartości odtworzeniowej albo wartości księgowej brutto.
2. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia utraconej, uszkodzonej albo zniszczonej maszyny o wypłaconą kwotę. Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia opłacając dodatkową, ustaloną z PZU SA składkę uzupełniającą, przy czym w przypadku opłacenia składki uzupełniającej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach uzupełnionej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu tej składki, chyba że w umowie przewidziano inny termin początku odpowiedzialności.
3. Zgłoszona przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia dla poszczególnej maszyny jest podstawą do obliczenia składki ubezpieczeniowej.
4. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU SA podwyższyć sumę ubezpieczenia za opłaceniem dodatkowej składki. Jeżeli nie umówiono się inaczej, PZU SA ponosi odpowiedzialność w ramach podwyższonej sumy ubezpieczenia od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki.

Zawarcie umowy ubezpieczenia, składka ubezpieczeniowa

§ 8.

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie podpisanego przez Ubezpieczającego wniosku – kwestionariusza, który wraz z innymi dokumentami wyszczególnionymi w dokumencie ubezpieczenia (polisie) stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.
2. Wniosek – kwestionariusz powinien zawierać odpowiedzi na wszystkie postawione w nim pytania. Wniosek – kwestionariusz zawiera między innymi:
 - 1) nazwę i adres Ubezpieczającego oraz Ubezpieczonego,
 - 2) miejsce lub miejsca ubezpieczenia,
 - 3) okres ubezpieczenia,
 - 4) wykaz maszyn z podaniem ich danych identyfikacyjnych takich jak: numer identyfikacyjny – fabryczny, inwentarzowy, numer rejestracyjny (jeżeli maszyna podlega obowiązkowi rejestracji) itp., typ, model, rok produkcji, producent,
 - 5) rodzaj wartości w jakiej ubezpieczane są maszyny oraz sumę ubezpieczenia oddzielnie dla każdej ubezpieczanej maszyny,
 - 6) wymagany zakres ubezpieczenia,

- 7) formę własności maszyn,
- 8) informacje o uszkodzeniach z poprzednich 3 lat.
3. PZU SA może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z oceną ryzyka oraz od inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. PZU SA zastrzega sobie także prawo żądania od Ubezpieczającego dodatkowych informacji, jeżeli uzna, że dotychczas otrzymane nie są wystarczające do prawidłowej oceny ryzyka.
4. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU SA o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 4, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 4 i 5 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 4–6, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 4–6 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zadaniu poprzedzającym.
8. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres roczny albo okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
9. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 10, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia (polis).
10. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia (polisę) zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia (polis) następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
11. Składkę ubezpieczeniową oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA na podstawie taryfy składki obowiązującej w PZU SA w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem rodzaju maszyn i sprzętu budowlanego, sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia oraz obniżek i podwyżek składki wynikających z oceny ryzyka, ograniczenia lub rozszerzenia zakresu ubezpieczenia, jednorazowej opłaty składki, posiadania innych ubezpieczeń maszyn i sprzętu budowlanego w PZU SA, kompleksowości ubezpieczenia, wysokości udziału własnego, przebiegu ubezpieczenia, kontynuacji ubezpieczenia w PZU SA.
12. Składka nie podlega indeksacji.
13. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednorazowo przy zawarciu umowy ubezpieczenia. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej. Na wniosek Ubezpieczającego zapłata składki może być rozłożona na raty.
14. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU SA pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. Jeżeli zapłata składki lub raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej raty znalazła się na rachunku PZU SA w taki sposób, że mógł nią dysponować.
15. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w umowie ubezpieczenia, przy czym w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w umowie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
16. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 9.

1. Odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie

- wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapła-
ceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umo-
wie przewidziano inny termin początku odpowiedzial-
ności.
2. Jeżeli PZU SA ponosi odpowiedzialność z tytułu za-
wartej umowy ubezpieczenia jeszcze przed zapła-
ceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej
pierwsza rata nie została zapłacona w ustalonym
terminie, PZU SA może wypowiedzieć umowę ubez-
pieczenia ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapła-
ty składki za okres, przez który ponosił odpowie-
dzialność. W razie braku wypowiedzenia umowy, wy-
gasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie
zapłacona składka.
 3. W razie opłacania składki w ratach, jeżeli kolejna rata
składki nie została zapłacona w terminie, PZU SA po
upływie terminu płatności tej raty może wezwać Ubez-
pieczającego do jej zapłaty z zagrożeniem, że brak za-
płaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania
przez Ubezpieczającego spowoduje ustanie odpowie-
dzialności.
 4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres
dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo
odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni,
a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorca
w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie
od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczają-
cego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim
PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
 5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umo-
wy ubezpieczenia mogą być przeniesione na na-
bywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw
wymaga zgody PZU SA. W razie przeniesienia praw
z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubez-
pieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na
zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się
inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca
odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki
przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu
ubezpieczenia na nabywcę. Jeżeli prawa z umowy
ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę
przedmiotu ubezpieczenia ochrona ubezpieczeniowa
wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia
na nabywcę. Postanowień niniejszego ustępu nie sto-
suje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powsta-
ły lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego
w umowie wypadku.
 6. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w do-
kumencie ubezpieczenia (polisie);
 - 2) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek
wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
 - 3) z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wy-
powiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natych-
miastowym w sytuacji, o której mowa w § 8 ust. 16;
 - 4) z dniem doręczenia Ubezpieczającemu oświadcze-
nia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem na-
tychmiastowym w przypadku, o którym mowa ust. 2;
 - 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez Ubez-
pieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty
składki, o którym mowa w ust. 3;
 - 6) z dniem doręczenia PZU SA oświadczenia Ubez-
pieczającego o odstąpieniu od umowy ubezpiecze-
nia w przypadku, o którym mowa w ust. 4;
 - 7) z chwilą przeniesienia własności przedmiotu ubez-
pieczenia, jeżeli nie dokonano przeniesienia praw
z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu
ubezpieczenia w trybie, o którym mowa w ust. 5.
 7. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej
przed upływem okresu, na jaki została zawarta
umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki
za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
Okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej
liczony jest od następnego dnia po jej wygaśnięciu.
Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjo-
nalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia
oraz niewykorzystanej sumy ubezpieczenia. Zwrot składki
nie przysługuje, gdy wygaśnięcie ochrony ubezpiecze-
niowej jest następstwem jej wykorzystania w związku
z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty
odszkodowania lub odszkodowań.

Obowiązki Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego

§ 10.

1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Ubezpiecza-
jący zobowiązany jest:
 - 1) podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane so-
bie okoliczności istotne do oceny ryzyka, ustalenia
zakresu odpowiedzialności i mające wpływ na wy-
sokość składki, o które PZU SA pytał przed zawar-
ciem umowy. Jeżeli PZU SA zawarł umowę ubez-
pieczenia mimo braku odpowiedzi Ubezpieczają-
cego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności
uważa się za nieistotne,
 - 2) sporządzić i dostarczyć PZU SA wykaz ubezpie-
czonych maszyn z podaniem ich danych identy-
fikacyjnych takich jak: numer identyfikacyjny – fa-
bryczny, inwentarzowy, numer rejestracyjny (jeżeli
maszyna podlega obowiązkowi rejestracji) itp., typ,
model, rok produkcji, producent, rodzaj wartości w
jakiej ubezpieczona jest maszyna, suma ubezpie-
czenia, forma własności oraz informacje o szkodach
z poprzednich 3 lat.
2. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpiecza-
jący lub Ubezpieczony zobowiązany jest przestrzegać
ogólnie obowiązujących przepisów prawa budowla-
nego, Państwowej Inspekcji Pracy, przepisów normali-
zacji i certyfikacji, przepisów bezpieczeństwa mają-
cych na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szcze-
gólności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o bu-
dowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wy-
konywaniu dozoru technicznego nad tymi urządze-
niami.
3. Ponadto Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiąza-
ny jest we własnym zakresie i na własny koszt:
 - 1) utrzymywać ubezpieczone maszyny w dobrym sta-
nie technicznym i podejmować wszelkie uzasadnio-
ne środki ostrożności w celu zapobiegania wypad-
kom mogącym spowodować szkody w ubezpieczo-

- nych maszynach, w szczególności np. w przypadku użytkowania maszyn nad brzegiem rzek lub zbiorników wodnych, Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest śledzić komunikaty Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej lub innych organizacji podających informacje o poziomie wody w rzekach oraz nadchodzących falach powodziowych, a w przypadku pojawienia się zagrożenia powodziowego ewakuować zagrożone maszyny na nie zagrożony teren,
- 2) przestrzegać zasad przechowywania maszyn w miejscu ubezpieczenia,
 - 3) prowadzić dokumentację techniczno-ruchową ubezpieczonych maszyn i przestrzegać zawartych w niej wymogów,
 - 4) prowadzić staranny dobór pracowników, organizować pracę zgodnie z ich kwalifikacjami oraz sprawować nad nimi kontrolę,
 - 5) stosować się do wszystkich ustawowych wymagań, zaleceń i nakazów dokonanych przez władze,
 - 6) stosować się do wymagań i zaleceń producenta maszyn.
4. PZU SA przysługuje, w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, prawo do inspekcji przedmiotu ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka. Koszty takiej inspekcji pokrywa w całości PZU SA, o ile nie umówiono się inaczej.
5. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest stosować się do wszystkich uzasadnionych zaleceń PZU SA, mających na celu zapobieganie szkodom.
6. W razie zajścia wypadku Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:
- 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia, zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
 - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
7. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków, o których mowa w ust. 6 pkt 1, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
8. Ubezpieczający lub Ubezpieczony ma obowiązek zawiadomienia PZU SA o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia uzyskania wiadomości o wypadku.
9. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 8, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie następują, jeżeli PZU SA w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
10. W razie powstania szkody Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni roboczych od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, powiadomić PZU SA o szkodzie, podając rodzaj i rozmiar szkody,
- 2) niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, zawiadomić policję o każdej szkodzie mogącej powstać wskutek przestępstwa (w tym kradzieży z włamaniem lub rabunku),
- 3) bez dokonywania zmian pozostawić miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU SA, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia szkody. PZU SA nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania pisemnego zawiadomienia o powstaniu szkody,
- 4) udzielić przedstawicielowi PZU SA pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości oraz przedstawić dowody niezbędne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA,
- 5) sporządzić na własny koszt i przedstawić PZU SA w ustalonym terminie i formie rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową, stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody.

Ustalenie wysokości szkody i zwrot kosztów

§ 11.

1. Jako wysokość szkody w maszynach przyjmuje się:
 - 1) przy szkodzie częściowej – określoną na dzień powstania szkody wartość kosztów naprawy uszkodzonej maszyny z uwzględnieniem kosztów demontażu oraz (jeżeli występują i zostały uwzględnione w sumie ubezpieczenia) kosztów transportu, montażu, cła i innych tego typu opłat,
 - 2) przy szkodzie całkowitej – określoną na dzień powstania szkody wartość kosztów wymiany utraconej, zniszczonej albo uszkodzonej maszyny na maszynę nową tego samego typu i o tych samych lub w przypadku kiedy jest to niemożliwe, najbardziej zbliżonych parametrach technicznych z potrąceniem procentowo określonego stopnia zużycia technicznego do dnia powstania szkody oraz z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują i zostały uwzględnione w sumie ubezpieczenia) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody obowiązują następujące zasady:
 - 1) rachunek kosztów wymiany albo naprawy przedłożony przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU SA,
 - 2) jeżeli naprawa jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, PZU SA zwraca koszt materiałów i płac poniesiony w celu naprawy oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych,
 - 3) Koszt takiej naprawy nie powinien być wyższy od średniego kosztu naprawy, jaki byłby poniesiony

- w przypadku naprawy dokonywanej przez firmę zewnętrzną (zakład naprawczy),
- 4) jeżeli naprawa wykonywana jest przez zakład naprawczy i koszt takiej naprawy w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU SA dotyczących wysokości szkody na podstawie analizy cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne zakłady naprawcze, PZU SA może przedstawione przez zakład naprawczy rachunki kosztów naprawy odpowiednio zweryfikować do średnich cen osiągalnych na rynku,
 - 5) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
 - 6) wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży,
 - 7) nie uwzględnia się kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego lub lotniczego, o ile koszty te nie były przedmiotem dodatkowego ubezpieczenia,
 - 8) nie uwzględnia się kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń uszkodzonych maszyn,
 - 9) koszt prowizorycznych napraw zwracany jest tylko wtedy, gdy naprawy te stanowią część napraw końcowych i nie podwyższają całkowitego kosztu naprawy.
3. PZU SA zobowiązany jest zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa § 10 ust. 6 pkt 1 jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
 4. Ponadto dobrowolne świadczenia Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej jego dotyczącej, będą podlegały zwrotowi, jeżeli PZU SA wyraził na to zgodę.
 5. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 3 i 4, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia, zagrożonych zniszczeniem objętych akcją ratowniczą lub dotkniętych szkodą, dla których takie sumy zostały ustalone. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego na polecenie PZU SA. Suma zwracanych kosztów łącznie z odszkodowaniem za ubezpieczone mienie nie może przewyższyć sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych składników mienia.
 6. W przypadku niedoubezpieczenia mienia tj. zaniżenia sumy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, świadczenie wypłacane przez PZU SA tytułem zwrotu kosztów wymienionych w ust. 4 jest zmniejszane w takim stosunku jak odszkodowanie tj. proporcjonalnie do stopnia zaniżenia sumy ubezpieczenia mienia.
 7. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 4, zostały poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego łącznie w odniesieniu do mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego, a nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU SA pokry-

wa poniesione przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU SA pokryje 50% poniesionych kosztów.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 12.

1. PZU SA wypłaca należne odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU SA stanowi zadeklarowana suma ubezpieczenia poszczególnej maszyny.
3. Jeżeli zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyny jest na dzień powstania szkody niższa niż wartość odtworzeniowa (niedoubezpieczenie), to PZU SA wypłaci odszkodowanie jedynie w takiej proporcji, w jakiej zadeklarowana przez Ubezpieczającego suma ubezpieczenia pozostaje do wartości odtworzeniowej. Zmniejszenia odszkodowania nie stosuje się jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% zadeklarowanej sumy ubezpieczenia.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wymaganą zgodnie z powyższym ust. 3 wartość maszyny (ubezpieczenie powyżej wartości), to PZU SA odpowiada tylko do faktycznej wysokości szkody.
5. Jeżeli umowa ubezpieczenia obejmuje więcej niż jedną maszynę, to każda z ubezpieczonych maszyn podlega z osobna postanowieniom powyższych ust. 1–4.
6. Od wartości wyliczonego odszkodowania potrąca się udział własny w szkodzie określony w dokumencie ubezpieczenia (polisie). W przypadku zdarzenia, w którym szkodzie uległa więcej niż jedna maszyna, od wysokości odszkodowania potrąca się jeden najwyższy udział własny przewidziany dla maszyn dotkniętych szkodą.
7. Ustalenie wysokości szkody przeprowadza PZU SA przy współudziale Ubezpieczonego lub jego przedstawicieli. Koszty związane z ustaleniem wysokości szkody PZU SA i Ubezpieczony ponoszą we własnym zakresie.

Postępowanie rzeczoznawców

§ 13.

1. Ubezpieczający i PZU SA mogą uzgodnić w umowie lub PZU SA i Ubezpieczony mogą zażądać, by przyczyny i wysokość szkody została ustalona przez rzeczoznawców.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
 - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody,
 - 2) wykaz będących przedmiotem szkody maszyn wraz z ich wartością ubezpieczeniową określoną zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 1,

- 3) koszty naprawy lub nabycia takiej samej maszyny,
 - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mie- niu.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców PZU SA i Ubezpieczony mogą powołać rzeczoznawcę opini- jącego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego – wydaje opinię.
4. Każdy z podmiotów tj. PZU SA i Ubezpieczony ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołał. Koszty trzecie- go rzeczoznawcy (opiniującego) PZU SA i Ubezpie- czony ponoszą po połowie.
5. Postępowanie rzeczoznawców nie zwalnia Ubezpie- czonego z dopełnienia obowiązków wynikających z § 10.

- 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustale- nia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszko- dowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwier- dzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii do- kumentów i potwierdzenia ich zgodności z orygina- łem przez PZU SA,
- 5) na żądanie Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia do udostępnia- nia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.

Wypłata odszkodowania

§ 14.

1. PZU SA zobowiązany jest wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiado- mienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożli- we, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możli- we. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.
3. PZU SA zobowiązany jest:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpiecze- niową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpie- czającego lub Ubezpiezonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszo- nych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszcze- niem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalsze- go prowadzenia postępowania,
 - 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania,
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługu- je w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie oso- by występującej z roszczeniem, w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2 wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściow- ą odmowę wypłaty odszkodowania oraz do poucze- nia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej,

Roszczenia regresowe

§ 15.

1. Z dniem wypłaty odszkodowania przez PZU SA roszcze- nie Ubezpiezonego przeciwko osobie trzeciej odpo- wiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, Ubezpie- czonemu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem PZU SA.
2. Ubezpieczający lub Ubezpieczony zobowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszko- dowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szko- dę oraz udzielić PZU SA wszelkiej pomocy dostarcza- jąc informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeże- li Ubezpieczony bez zgody PZU SA zrzekł się roszcze- nia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniej- szyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszcze- nia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowa- nia PZU SA może zażądać od Ubezpiezonego zwro- tu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
3. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginio- nych lub skradzionych, Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i PZU SA oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. W razie odzyskania utraconych przedmiotów Ubezpieczony jest zobowiązany przyjąć je z powrotem. Jeżeli Ubez- pieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmienionym, PZU SA wolny jest od obowiązku wypłaty odszko- dowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wy- płacone, Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie zwrócić PZU SA wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przed- miotu w dniu odzyskania.

Podwójne ubezpieczenie

§ 16.

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym

czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.

2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

Jurysdykcja

§ 17.

Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe

§ 18.

1. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi lub zażalenia, dotyczących wykonywania przez PZU SA umowy ubezpieczenia. Adresatem skargi lub zażalenia oraz właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga lub zażalenie dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU SA. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Regionalne Centrum Likwidacji Szkód właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której działania skarga lub zażalenie dotyczy.
2. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
3. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1, Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu i Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
4. W sprawach nieuregulowanych w OWU, do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
5. OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 kwietnia 2011 r.

Załącznik nr 1

do ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń

ustalone Uchwałą nr UZ/432/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej z dnia 26 lipca 2007 r. ze zmianami ustalonymi Uchwałą nr UZ/65/2011 z dnia 21 lutego 2011 r.

Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń

Klauzula

Ubezpieczenia maszyn pracujących pod powierzchnią ziemi

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach pracujących pod powierzchnią ziemi.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe wskutek porzucenia maszyn.
3. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

Klauzula

Ubezpieczenia maszyn pracujących na sprzęcie pływającym na wodach śródlądowych

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach pracujących i pływających na wszelkiego rodzaju sprzęcie pływającym.
2. PZU SA nie odpowiada za szkody spowodowane przez erozję piasku, pracę maszyn bez wody (zatarcie urządzeń) oraz polegające na zniszczeniu rur bądź wzmocnień ścian studni.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest do przeprowadzenia na własny koszt przeglądu co najmniej raz w roku oraz jeśli zachodzi taka potrzeba, również remontu maszyn i dostarczenia do PZU SA pełnego raportu z przeglądu bądź remontu.
4. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

Klauzula

Ubezpieczenia maszyn wiertniczych do wiercenia studni wodnych

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe w maszynach wiertniczych

czych używanych do wykonywania odwiertów studni wodnych.

2. PZU SA nie odpowiada za szkody powstałe w wymienialnych narzędziach wiertniczych, rurociągach oraz obudowach odwiertów.
3. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do maszyn wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

Klauzula

Ubezpieczenia maszyn poza granicami RP

Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki PZU SA obejmuje ochroną ubezpieczeniową maszyny poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscu lub miejscach wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie).

Klauzula

Ubezpieczenia kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty usunięcia pozostałości po szkodzie poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie niniejszych OWU.
2. Powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia maszyny dotkniętej szkodą nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności podanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie) dla kosztów usunięcia pozostałości po szkodzie.
3. Jeżeli koszty usunięcia pozostałości po szkodzie dotyczą maszyn ubezpieczonych jak również maszyn lub innego mienia nieubezpieczonych, to PZU SA pokrywa te koszty w takiej proporcji, w jakiej wartość uszkodzonych albo zniszczonych ubezpieczonych maszyn pozostaje do wartości wszystkich maszyn dotkniętych szkodą lub całego mienia dotkniętego szkodą.
4. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może za zgodą PZU SA uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą.

Klauzula (006)

Ubezpieczenia dodatkowych kosztów pracy w godzinach nadliczbowych, nocnych, w dni wolne od pracy oraz frachtu ekspresowego

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty pracy w godzinach nadliczbowych, w godzinach nocnych, w dni wolne od pracy oraz koszty frachtu ekspresowego (z wyłączeniem jednak frachtu lotniczego) poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie powyższych warunków.
2. Jeżeli okaże się, że zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyn, które uległy uszkodzeniu jest niższa niż wartość odtworzeniowa, kwota odszkodowania należna z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu, w takiej proporcji w jakiej zadeklarowana suma ubezpieczenia maszyn pozostaje do wartości odtworzeniowej.
3. Limit odpowiedzialności wynosi 20% wartości szkody w maszynach.

Klauzula (007)

Ubezpieczenia dodatkowych kosztów frachtu lotniczego

1. Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków

ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki rozszerza się zakres ubezpieczenia o dodatkowe koszty frachtu lotniczego poniesione w związku z zaistnieniem szkody w ubezpieczonych maszynach, za którą PZU SA przyjął odpowiedzialność na podstawie powyższych warunków.

2. Powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia uszkodzonej maszyny nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności podanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie) dla kosztów frachtu lotniczego.
3. Limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania należnego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą.
4. Do niniejszej klauzuli ma zastosowanie specjalny (niezależny od udziału własnego przewidzianego dla maszyn) udział własny Ubezpieczającego w szkodzie w wysokości 20% poniesionych kosztów na fracht lotniczy.

Klauzula

Ubezpieczenia maszyn we wskazanych lokalizacjach

Ustala się, z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia maszyn i sprzętu budowlanego od uszkodzeń, że ochroną ubezpieczeniową objęte są maszyny tylko we wskazanych w dokumencie ubezpieczenia (polisie) lokalizacjach oraz że zakres ochrony ubezpieczeniowej nie obejmuje szkód w maszynach powstałych w czasie przemieszczania się lub ich transportowania poza wskazanymi lokalizacjami.